

Elinikäisen ohjauksen valtakunnallinen kehittäminen

15.3.2023

ELO-foorumi

Teea Oja

Erityisasiantuntija

**Euroopan unionin
rahoittama**

NextGenerationEU

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Elinikäinen ohjaus

RRF: 4 M€ (EU:n elpymis- ja palautumistukiväline)

Tietoa: <https://peda.net/hankkeet/elotori/elinikaisen-ohjauksen-valtakunnallinen-kehittaminen-2022-202>

Urasuunnittelutaidot (1,2 M€) KEHA-keskus

Ohjausosaamisen kokonaisuus (1,6 M€) KEHA-keskus

Ohjauksen koordinaatio, laatu ja tiedolla johtaminen (1,2 M€) TEM

- rakennetaan malli valtakunnalliseen elinikäisen ohjauksen laadun seurantaan kriteereineen ja mittareineen, edistetään elinikäisen ohjauksen tiedolla johtamista
- Kansallinen elinikäisen ohjauksen tila –arviointitutkimus
- koordinoidaan valtakunnallisesti eri sektoreilla tapahtuvien tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden kehittämistä
- kerätään ja analysoidaan tietoa ohjauspalveluista, projekteista, käytännöistä ja työvälineistä sekä tarjotaan koottua tietoa ja työvälineitä kaikkien ohjausfoimijoiden käyttöön toiminnan tueksi ja valtakunnallisten elinikäisen ohjauksen strategisten tavoitteiden toteutumiseksi

Työikäisten osaamisen tunnistaminen (3 M€) TEM

- Luodaan työpaikoilla ja muualla kertyneen osaamisen tunnistamiseen työvälineitä ja menettelyjä tukintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksen laajentamisen tai osaamismerkkien ja muiden osaamiskuvausten avulla. Hyödynnetään jatkuvan oppimisen digitaalista palvelukokonaisuutta. Työryhmä: <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=OKM044:00/2021>

Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus JOD (22 M€)
TEM ja OKM

Hanke
käynnistymässä,
4/2023 > 8/2024

Osaamisen tunnistaminen:
selvitykset, kokeilut 2/2023 >
Ensimmäinen tarjouspyyntö:
<https://www.hankintailmoitukset.fi/fi/public/procurement/32875/notice/120489/overview>

Osaamisen tunnistamisen valtakunnalliset periaatteet

• Kenelle?

- Yksilöille ja yhteisöille eri osaamisen tunnistamisen tilanteissa huomioitavaksi ja hyödynnettäviksi.

• Miksi?

- Periaatteiden tarkoituksena on korostaa osaamisen tunnistamisen tärkeyttä yhteiskunnassa, erityisen tärkeää siirtymävaiheissa.
- Osaamisen tunnistamisesta on hyötyjä sekä yksilöille että yhteiskunnalle.
  - Yksilölle osaamisen tunnistaminen auttaa lisäämään itsetuntemusta ja -luottamusta, asettamaan ja saavuttamaan ura- ja koulutustavoitteita, edistää työpaikan saantia.
  - Yhteiskunnalle hyötyjä työllisyyteen, työelämään, osallisuuteen, hyvinvointiin ja yhteiskunnan toimivuuden paranemiseen.

• Osaamisen tunnistamisen käsite

- Osaamisen tunnistaminen tarkoittaa sitä, että yksilö havaitsee, sanoittaa ja tekee näkyväksi eri tavoin hankkimansa osaamisen sekä itselleen että ympäröivälle yhteiskunnalle.

- Periaatteet eivät koske osaamisen tunnustamisen prosesseja.

Osaamisen tunnistamisen
työryhmän väliraportti:
[https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/
handle/10024/164492](https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164492)

• **Kaikki osaaminen on arvokasta. Osaamista syntyy ja sitä voidaan hankkia ja tunnistaa eri tilanteissa ja ympäristöissä.**

• **Yksilön aloitteellisuudella on suuri merkitys oman osaamisen tunnistamisessa.**

- *Osaamisen tunnistaminen on työelämä- ja urasuunnittelutaito, jota voi oppia ja harjoitella koko elämänkaaren ajan.*
- *Kansalaistaidon kehittämiseen tulee kiinnittää huomiota esimerkiksi työpaikoilla, oppilaitoksissa ja vapaa-ajan toiminnassa kuten harrastuksissa.*

• **Yksilön osaamisen tunnistamista tulee edistää tarjoamalla yhdenvertaisesti ja saavutettavasti tukea ja ohjausta eri tilanteissa.**

- *Tuen ja ohjauksen tarve sekä niiden tarjoamisen tapa vaihtelevat yksilön tarpeiden ja tilanteen mukaan.*
- *Esimerkiksi uraohjausta tai -valmennusta, muuta asiantuntijapalvelua, palveluun ohjausta, digitaalisia palveluita, tavoitteellisia osaamiskeskusteluita, vertaisoppimista, mentorointia, osaamismerkkien tarjoamista tai osaamistodistuksen myöntämistä.*

1

2

Nämä käyttöön ja ohjenuoraksi
TNO-palveluihin!

3

Osaamisen näkyväksi tekemiseksi tulee olla avoimesti ja saavutettavasti tarjolla eri tilanteisiin sopivia työkaluja, jotka muodostavat johdonmukaisen ja helposti hyödynnettävän kokonaisuuden.

- *Digitaaliset työkalut ovat henkilökohtaisten palveluiden ohella keskeisiä osaamisen tunnistamisessa.*
- *Digitaalisia työkaluja tulee kehittää myös kaikille avoimina julkisena palveluna kaikkien yksilöiden ja yhteisöjen käyttöön.*

4

• **Osaamisen tunnistamisen prosessien tulee parantaa yksilöiden kokemusta osallisuudesta, omasta hyvinvoinnista ja kehittymismahdollisuuksista.**

5

- *Osaamisen tunnistamiseen liittyvien menetelmien ja välineiden tulee perustua kannustaviin ja myönteisiin lähtökohtiin.*

• **Osaamisen tunnistamisessa mukana olevia tahoja tulee tukea.**

6

- *Osaamisen tunnistamisen parissa työskenteleville tulee olla tarjolla mahdollisuuksia kehittää osaamistaan.*
- *Tarvitaan myös avointa vuoropuhelua eri toimijoiden kesken ja yhteisiä foorumeita, joilla käytänteitä kehitetään.*

Työryhmän kokeiluehdotukset 1-3 (luonnos)

- Kokeiluiden hankinnat kilpailutetaan ja julkaistaan tarjouspalvelu.fi –portaalissa.
- 1. Toimintamallin kehittäminen muualla hankitun osaamisen tunnistamiseksi kotoutumisjärjestelmän ulkopuolelle jäävillä maahanmuuttajilla**
    - Kokeilun tavoitteena on systemaattinen ohjaus- ja osaamisen tunnistamisen malli, jolla tällaisessa tilanteessa olevat ihmiset saadaan tavoitettua ja heidän osaamisensa näkyviin.
    - Tarjouspyyntö maaliskuu-huhtikuu 2023.
  - 2. Pk-yrityksille soveltuvien osaamisen tunnistamisen menetelmien kokeilu ja levittäminen**
    - Kokeilun tavoitteena kehittää Pk-yrityksille sopivia menetelmiä ja työkaluja henkilöstön osaamisen tunnistamiseksi.
    - 1-3 kokeilua pk-yrityksille soveltuvista innovatiivisista osaamisen tunnistamisen menetelmistä. Lisäksi kokeilussa arvioidaan käytettyjen menetelmien soveltuvuutta laajempaan käyttöön.
    - Tarjouspyyntö maaliskuu-huhtikuu 2023.
  - 3. Osaamisen tunnistamisen parissa työskentelevien osaamisen kehittäminen**
    - Kokeilun tavoitteena on parantaa osaamisen tunnistamisen parissa työskentelevien osaamista ja valmiuksia osaamisen tunnistamisessa. Kehittää osaamisen kehittämisen tarjontaa osaamisen tunnistamisen teemasta ja malli ammattilaisten osaamisen kehittämiseksi.
    - Tarjouspyyntö huhti-toukokuu 2023.

Työryhmän kokeiluehdotukset 4-6 (luonnos)

4. Osaamismerkkien kehittäminen

- Kokeilun tavoitteena on kehittää osaamismerkkejä/-merkki, joilla kokeillaan samalla työryhmän muotoileman osaamismerkkien määritelmän ja laatukriteerien toimivuutta käytännössä. Tehdä osaamismerkkejä tunnetuksi.
- Tarjouspyyntö huhti-toukokuu 2023.

5. Osaamisen tunnistamisen palveluiden jalkauttaminen työikäisen väestön keskuuteen

- Kokeilun tavoitteena on kehittää toimintamalli, jolla osaamisen tunnistamista voidaan edistää jalkautumalla väestön keskuuteen.
- Tarjouspyyntö elokuu 2023.

6. Oppilaitokset jalkautetaan tunnistamaan osaamista työpaikoille

- Kokeilun tavoitteena on osaamisen tunnistamisen jalkauttaminen työikäisille ihmisille, osaamisen havaitseminen, sanoittaminen ja näkyväksi tekeminen, kaikki osaaminen pitää voida tunnistaa.
- Tarjouspyyntö elokuu 2023.

Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus JOD ydintavoite

Jatkuvan oppimisen digitaalisen palvelukokonaisuuden ydintavoite on rakentaa palvelut tukemaan

- yksilöiden koulutus- ja uravalintoja,
- osaamisen ylläpitoa ja kehittämistä koko työuran ja elämän ajan sekä
- työn ja koulutuksen kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa.

Yksilön urasuunnittelun työkalut JOD-palvelussa:
osaamiskartoitus, kiinnostusten kartoitus ym.

”ohjaajan palvelu”

Hyödyt keskeisille kohderyhmille

Ohjaaja

Ohjauksen laatu kohenee hyödyntämällä kattavampaa tietopohjaa.

Yksilö

Yksilön kyky arvioida ja tehdä mielekkäitä koulutukseen, työuraan ja työelämään liittyviä suunnitelmia ja päätöksiä tehostuu.

Työelämätoimija

Työelämän toimijoilla on paremmat edellytykset hyödyntää tietoa työvoiman osaamisen kehittämisessä ja työvoimatarpeen ennakoimisessa.

Koulutustoimija

Koulutustoimijat tuottavat paremmin kohdennettuja palveluja yksilöiden, työelämän ja yhteiskunnan tarpeisiin.

Työ- ja opetushallinnon toimijat

Työ- ja opetushallinnon toimijat tuottavat ja hyödyntävät entistä tehokkaammin palveluita sekä toimivat aktiivisesti yhteistyöverkostoissa.

#jatkuvaoppiminen #digipalvelut

